

Dorjojuvvon barggu oažžuma IPS-BARGOVÁLBMEMA KVALITEHTAKRITEARAT

Beaiváduvvon 11.3.2021

Árvvoštalli:

Báiki:

Beaivemearri:

Ollislaš čuoggát:

Ráva: Árvvoštala kvalitehtakritearaid dievvama jearahallamiid, áicama ja áššehasbarggu guoski hálddahuslaš dokumentašuvnna vuodul. Jorbalastte ovtta čuokkesmeari juohke kriteara buohta.

Kritearat:

Čuoggát

BÁLVALUSA BARGOVEAHKA

1. Áššehasmearri: Bargoválbmejeaddjiin leat individuála áššehasmearit. Stuurámus áššehasmearri ollesáigásaš bargoválbmejeaddjis lea 20 áššehasa.

1= Gorrelohku 41 áššehasa dahje eanet ovtta bargoválbmejeaddjis.

2= Gorrelohku 31 – 40 áššehasa ovtta bargoválbmejeaddjis.

3= Gorrelohku 26 – 30 áššehasa ovtta bargoválbmejeaddjis.

4= Gorrelohku 21 – 25 áššehasa ovtta bargoválbmejeaddjis.

5= Gorrelohku eanemusat 20 áššehasa ovtta bargoválbmejeaddjis.

2. Deaddu bargoválbmemis: Bargoválbmejeaddjit barget dušše bargoválbmema.

1= Bargoválbmejeaddjit barget bargoválbmema unnit go 60 % bargoáiggis.

2= Bargoválbmejeaddjit barget bargoválbmema 60 – 74 % bargoáiggis.

3= Bargoválbmejeaddjit barget bargoválbmema 75 – 89 % bargoáiggis.

4= Bargoválbmejeaddjit barget bargoválbmema 90 – 95 % bargoáiggis.

5= Bargoválbmejeaddjit barget bargoválbmema unnimustá 96 % bargoáiggis.

3. Oppalaš bálvalus: Juohke bargoválbmejeaddji ollašuhtá buot bargoválbmema muttuid; 1) bálvalussii ohcaleapmi ja soahpan áššehasain, 2) máhtu gárten ja ámmátlaš profileren, 3) johtilis barggu ohcan rabas bargomárkaniin, 4) doarjagis soahpan bargoaddiin, 5) bargogaskavuoda bajásdoallama doarjja ja doarjja barggus ja barggu olggobealde ovttas sosiála- ja dearvvašvuodafuolahusa doibmiiguin, geain lea váldo ovddasvástádus, ovdal geahppasut barggu oažžuma doarjagii sirdáseami. (Fuomáš: Juohke bargoválbmejeaddji ii eaktuduvvo addit ovdduid guoski bagadallama áššehasaidas. Bagadeapmi ovdduide oahppan bargi lusa lea linnjás dorjojuvvon barggu oažžuma IPS-bargoválbmema prinsihpaiguin, geahča gažaldaga 12.)

BÁLVALUSA ORDENEN

4. Bargoválbmema ja psykiátralaš divššu oktii heiveheapmi ollašuvvá joavkobargama bokte: Bargoválbmejeaddjit lea čatnašuvvan ovttá dahje guovtti psykiátralaš dikšojvkui, mas/main šaddá goit 90 % bargoválbmejeaddjiid áššehasmearis.

1= Barggu oažžuma doarjaga bálvalusaid oasil bargoválbmejeaddjit fálet dušše sirdima bálvalusbuvttadeaddjiide dahje eará bálvalusaide.

2= Bargoválbmejeaddjiin lea ovddasvástádus áššehasain, muhto barggu oažžuma doarjaga oasil sii sirdet áššehasaid eará bálvalusaide.

3= Bargoválbmejeaddjit ollašuhttet 1–3 muttu bargoválbmemis.

4=Bargoválbmejeaddjit ollašuhttet njeallje muttu bargoválbmemis, muhto eai olles bálvalusa.

5= Bargoválbmejeaddjit ollašuhttet buot vihtta bargoválbmema muttu (bálvalussii ohcaleapmi ja soahpan áššehasain; máhtu gárten ja ámmátlaš profileren; johtilis barggu ohcan rabas bargomárkaniin; doarjagis soahpan bargoaddiin; bargogaskavuoda bajásdoallama doarjja ja doarjja barggus ja barggu olggobealde).

1= Bargoválbmejeaddjit leat oassin barggu oažžuma doarjaga bálvalusa, mii doaibmá sierra psykiátralaš divššus.

2= Bargoválbmejeaddjit leat čatnašuvvan golmma dahje eanet psykiátralaš dikšojvkui. DAHJE Áššehasaid bálvalit ovttaskas psykiátralaš divššu ámmátolbmot, geat eai leat ortniiduvvan joavkkuide. DAHJE Bargoválbmejeaddjit lea čatnašuvvan ovttá dahje guovtti psykiátralaš dikšojvkui, mas/main šaddá unnit go 50 % bargoválbmejeaddjiid áššehasmearis.

3= Bargoválbmejeaddjit lea čatnašuvvan ovttá dahje guovtti psykiátralaš dikšojvkui, mas/main šaddá 50 – 74 % bargoválbmejeaddjiid áššehasmearis.

4= Bargoválbmejeaddjit lea čatnašuvvan ovttá dahje guovtti psykiátralaš dikšojvkui, mas/main šaddá 75 – 89 % bargoválbmejeaddjiid áššehasmearis.

5= Bargoválbmejeaddjit lea čatnašuvvan ovttá dahje guovtti psykiátralaš dikšojvkui, mas/main šaddá 90 – 100 % bargoválbmejeaddjiid áššehasmearis.

5. Bálvalusaid oktii heiveheapmi ollašuvvá deahtta joavkobargama bokte: Bargoválbmejeaddjit oassálastet aktiivvalaččat vahkkosaš psykiátralaš divššu čoahkkimiidda (ii sáhte buhttet hálddahaslaš čoahkkimiin), main giedáhallat ovttaskas áššehasaid ja sin barggu oazžuma mihttomeriid ja main dahkat mearrádusaid ovttas. Bargoválbmejeaddjiid doaibmasajit leat psykiátralaš divššu ámmátolbmuid doaibmasajiid lahka, dahje doaibmasajit lea juhkkjuvvon. Psykiátralaš divššu ja bargoválbmema girjemat leat čohkkejuvvon oktasaš áššehasvuorkái. Bargoválbmejeaddjit dorjot psykiátralaš dikšojovkku vuhtiiváldit maiddáid daid olbmuid barggu oazžuma, geat leat bargoválbmema olggobealde.

6. Oktasaš áššehasat ja bargan guovddáš ovttasbargooassebeliiguin, geat dorjot áššehasa barggu oazžuma: Bargoválbmejeaddji gárte ovttas áššehasain buot earáid guovddáš ovttasbargooassebeliid, geat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja geaidda áššehasas lea áššehasgaskavuolta, ja girje dieđuid áššehasdieđuide. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda ovttasbargooassebeliide oktasaš

1 = Nolla dahje okta kriteara dievvá.

2= Guokte kriteara divvet.

3= Golbma kriteara divvet.

4= Njeallje kriteara divvet.

5= Vihtta kriteara divvet.

Joavkobargama bokte ollašuvvi bálvalusaid oktiiheiveheami vihtta kriteara leat:

- Bargoválbmejeaddjit oassálastet vahkkosaš psykiátralaš divššu čoahkkimiidda.
- Bargoválbmejeaddjit oassálastet aktiivvalaččat psykiátralaš divššu čoahkkimiidda, main dahkat mearrádusaid ovttas.
- Bargoválbmema guoski áššehasgirjemat (omd. ámmátlaš profiila, barggu oazžun plána, ovdáneami guoski girjemat) leat integrerejuvvon áššehasa psykiátralaš divššu áššehasvuorkái.
- Bargoválbmejeaddjiid doaibmasajit leat psykiátralaš divššu ámmátolbmuid doaibmasajiid lahka, dahje doaibmasajit lea juhkkjuvvon.
- Bargoválbmejeaddjit dorjot psykiátralaš dikšojovkku vuhtiiváldit maiddáid daid olbmuid barggu oazžuma, geat leat bargoválbmema olggobealde.

1= Bargoválbmejeaddji ii gárte ovttas áššehasain buot earáid ovttasbargooassebeliid, mat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja maidda áššehasas lea áššehasgaskavuolta. DAHJE Bargoválbmejeaddji gárte ovttas áššehasaiguin buot earáid ovttasbargooassebeliid, mat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja maidda áššehasas lea áššehasgaskavuolta ja girje oassebeliid áššehasdieđuide, muhto ii váldde daidda oktavuoda.

2= Bargoválbmejeaddji gárte ovttas áššehasain buot earáid ovttasbargooassebeliid, mat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja maidda áššehasas lea

áššehasaid áššiid gieđahallama várás unnimustá oktii mánotbajis. Ovttasbarggus earuhuvvojit maiddá eará áššehasat, geat sáhtášedje ávkašuvvat dorjojuvvon barggu oazžuma bargoválbmemis. Lassin bargoválbmejeaddji earuha vejolaš ođđa oassebeliid, maid bálvalusaid áššehas sáhtášii dárbbasit vai gávnašii saji bargoeallimis ja hukse dárbbu mielde ođđa doarjjafierpmádagaid doarjut áššehasa barggu oazžuma. Joavkku jođiheaddji ordne jeavddalaš deaivvadeamiid bargoválbmenjoavkku ja dehálamos ovttasbargooassebeliid gaskkal ovddastan dihtii ovttasbarggu resurssaid ja áššedovdivuođa.

áššehasgaskavuolta ja girje oassebeliid áššehasdieđuide. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda ovttasbargooassebeliide hárvvibutgo juohke njealjadasjagi.

3= Bargoválbmejeaddji gárte ovttas áššehasain buot earáid ovttasbargooassebeliid, mat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja maidda áššehas lea áššehasgaskavuolta ja girje oassebeliid áššehasdieđuide. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda ovttasbargooassebeliide oktasaš áššehasaid áššiid gieđahallama várás unnimustá juohke njealjadasjagi, muhto hárvvibut go oktii mánotbajis. Ovttasbarggus eai goittotge earuhuvvo eará áššehasat, geat sáhtášedje ávkašuvvat dorjojuvvon barggu oazžuma bargoválbmemis. Bargoválbmejeaddji ii maiddá earut vejolaš ođđa oassebeliid, maid bálvalusaid áššehas sáhtášii dárbbasit vai gávnašii saji bargoeallimis.

4= Bargoválbmejeaddji gárte ovttas áššehasain buot earáid ovttasbargooassebeliid, mat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja maidda áššehas lea áššehasgaskavuolta ja girje oassebeliid áššehasdieđuide. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda ovttasbargooassebeliide oktasaš áššehasaid áššiid gieđahallama várás unnimustá oktii mánotbajis. Ovttasbarggus eai goittotge earuhuvvo eará áššehasat, geat sáhtášedje ávkašuvvat dorjojuvvon barggu oazžuma bargoválbmemis. Bargoválbmejeaddji earuha vejolaš ođđa oassebeliid, maid bálvalusaid áššehas sáhtášii dárbbasit vai gávnašii saji bargoeallimis ja hukse dárbbu mielde ođđa doarjjafierpmádagaid doarjut áššehasa barggu oazžuma.

5= Bargoválbmejeaddji gárte ovttas áššehasain buot earáid guovddáš ovttasbargooassebeliid, mat laktásit áššehasa barggu oazžuma ovddideapmái ja maidda áššehas lea áššehasgaskavuolta, ja girje oassebeliid áššehasdieđuide. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda ovttasbargooassebeliide oktasaš áššehasaid áššiid gieđahallama várás unnimustá oktii mánotbajis. Ovttasbarggus earuhuvvojit maiddá eará áššehasat, geat sáhtášedje ávkašuvvat dorjojuvvon barggu oazžuma bargoválbmemis. Lassin bargoválbmejeaddji earuha vejolaš ođđa oassebeliid, maid bálvalusaid áššehas sáhtášii dárbbasit vai gávnašii saji bargoeallimis ja hukse dárbbu mielde ođđa doarjjafierpmádagaid doarjut áššehasa barggu oazžuma. Joavkku jođiheaddji ordne jeavddalaš deaivvadeamiid bargoválbmenjoavkku ja dehálamos ovttasbargooassebeliid gaskkal ovddidan dihtii ovttasbarggu resurssaid ja áššedovdivuođa.

7. Bargoválbmema joavku: IPS-bargoválbmema joavkkus leat unnimustá guokte ollesáigásaš bargoválbmejeaddji ja okta joavkku jođiheadji. Joavkku jođiheadji bagadallá vahkosaččat áššehasvuolggalaš joavkku barggu, bagadallamis earuhit ođđa doaibmavugiid ja juohkit bargosadjeneavvagiid. Joavkku lahtut dahket sadjásašvuodaid/veahkehit nuppiideaset vai gerget áššehasmeriin.

8. Bargoválbmema joavkku jođiheadji rolla: IPS-bargoválbmema joavkku jođiha joavkku jođiheadji. Bargoválbmejeaddjiid máhttu ovddiduvvo ja buoriduvvo bohtosiidda vuođđuduvvi árvvoštallama, čuovvuma ja bagadallama vugiiguin.

1 = Bargoválbmejeaddjit eai leat ortniiduvvan bargoválbmema joavkkuide.

2= Bargoválbmejeaddjiin lea oktasaš joavkku jođiheadji, muhto sii eai deaivvat joavkun. Sii eai daga nuppiideaset sadjásašvuodaid dahje veahket nuppiideaset áššehasmeriin geargamis.

3= Bargoválbmejeaddjiin lea oktasaš joavkku jođiheadji ja sii ságastallet juohke vahko gaskaneaset áššehasbarggus ja mannet čađa ovttaskas áššehasaid diliid. Sii dahket sadjásašvuodaid/veahkehit nuppiideaset dárbbu mielde vai gerget áššehasmeriin. DAHJE Jos bálvalus ollašuhitto boaittoealguovllus, gos bargoválbmejeaddjit barget geográfalaččat sierra báikkiin (okta bargoválbmejeaddji/báiki), de válbmejeaddjit deaivvadit 2 – 3 geardde mánotbajis joavkku jođiheadjiin gáiddusoktavuođain.

4= Unnimustá guokte bargoválbmejeaddji ja joavkku jođiheadji hábmejit bargoválbmema joavkku, mas leat 2 – 3 jeavddalaš deaivvadeami mánotbajis. Deaivvademiin ollašuhttit áššehasvuolggalaš joavku barggu bagadallama, mas earuhit ođđa doaibmavugiid ja juohkit bargosadjeneavvagiid ja mannat čađa ovttaskas áššehasaid diliid. Bargoválbmejeaddjit dahket sadjásašvuodaid/veahkehit nuppiideaset dárbbu mielde vai gerget áššehasmeriin. DAHJE Jos bálvalus ollašuhitto boaittoealguovllus, gos bargoválbmejeaddjit barget geográfalaččat sierra báikkiin (okta bargoválbmejeaddji/báiki), de válbmejeaddjit deaivvadit 2 – 3 geardde mánotbajis joavkku jođiheadjiineaset persovnnalaččat dahje gáiddusoktavuođain. Lassin psykiátralaš dikšojoavkku lahtut sáhttet dárbbu mielde dahkat bargoválbmejeaddjiid sadjásašvuodaid ovttaskas bargguin (ovdamearkka dihte jos bargoválbmejeaddji lea buohccán, sáhtta dikšobargovehkii gullelaš veahkehit áššehasa bargoohcamuša ráhkadeamis, jos ášši lea hohpolaš).

5 = IPS-bargoválbmema joavkkus leat unnimustá guokte ollesáigásaš bargoválbmejeaddji ja okta joavkku jođiheadji. Joavkku jođiheadji bagadallá juohke vahko áššehasvuolggalaččat joavku barggu. Bagadallamis earuhit ođđa doaibmavugiid ja juohkit bargosadjeneavvagiid. Joavkku lahtut dahket sadjásašvuodaid/veahkehit nuppiideaset dárbbu mielde vai gerget áššehasmeriin.

1 = Nolla dahje okta čoavddarolla dievvá.

2= Guokte čoavddarolla divvet.

2= Golbma čoavddarolla divvet.

4= Njeallje čoavddarolla divvet.

5= Vihtta čoavddarolla divvet.

IPS-bargoválbmema joavkku jodiheaddji vihtta čoavddarolla leat:

- Okta ollesáigásaš joavkku jodiheaddji lea ovddasvástádus eanemustá 10 bargoválbmejeaddjis. Jos joavkku jodiheaddjis lea ovddasvástádus logi bargoválbmejeaddjis, eai sus leat eará ovddasvástádus. (Joavkku jodiheaddji, guhte bagadallá unnit go logi bargoválbmejeaddji, sáhtá geavahit oasi bargoáiggis eará bargguide dan mielde man olu válbmejeaddjit leat. Ovdamearkka dihte joavkku jodiheaddji, gean ovddasvástádus leat 4 bargoválbmejeaddji, sáhtá geavahit sullii beali bargoáiggis eará bargui.)
- Joavkku jodiheaddji ollašuhtá vahkkosaš bargoválbmema joavkku bagadallama, mas gieđahallat áššehasilálašvuodaid ja earuhit ođđa doaibmavugiid ja ideaid, maid vuodul doarjut áššehasa bargoeallimis.
- Joavkku jodiheaddji váldá oktavuoda psykiátralaš dikšojovkkuid jodiheaddjiide sihkkarastin dihtii, ahte bálvalusat leat heivehuvvon oktii, ja čoavdin dihtii hástalusaid mat laktásit prosessii (mat laktásit omd. sáttaprosessii dahje psykiatriija áššedovdiid bálvalusaide sirdáseapmái) ja hállan dihtii bargama mearkkašahhtivuodas. Joavkku jodiheaddji oassálastá juohke psykiátralaš dikšojovkku čoahkkimii juohke njealjádasjagi.
- Joavkku jodiheaddji johtá mánnosaččat dakkár bargoválbmejeaddjiid fárus barggus, geat leat easkka álggahan barggaid dahje geat vásihit hástalusaid bargogovaid ovddideamis. Ulbmilin lea válbmejeaddjiid dáidduid nannen. Dát ollašuhtto ovdamearkka dihte dárkodemiin, čuovvumiin málliid, addimiin máhchahaga máhtus ja oassálastimiin bargoaddiid deaivvademiide, main ovddidit bargogovaid.
- Joavkku jodiheaddji čuovvu áššehasbohtosiid, mat leat áiggi dásis ovttas bargoválbmejeaddjiiguin ja ásaha mihttomeriid, maid ulbmilin lea bálvalusa boađuslašvuoda buorideapmi, unnimustá juohke njealjádasjagi.

9. Bálvalusa rabasvuohta: Buot áššehasat geat leat beroštuvvan bargamis besset bargoválbmema bálvalusaide fuolakeahtta bargoválmmašvuođa guoski árvoštallamiin, gárrenávdnasiid geavaheamis, dávdamearkkain, kognitiivalaš hehttehusain, divššus eret báhcimis, veahkaválddálaš láhttemis mannanáiggis ja olbmo olgguldas hámis. Dát gusto maiddá bálvalusaid vuostáiváldima áigge. Go okta bargogaskavuohka nohká, bargoválbmejeaddjit fáallet veahki ođđa barggu gávdnamis fuolakeahtta barggu nohkama sivas ja olbmo bargogaskavuohaid mearis. Áššehasat eai sirrejuvvo virggálaččat eaige eahpevirggálaččat. Olbmot, geat leat sierra rollain, sáhttet bargat ja barget čujuhemiid IPS-bargoválbmemii (omd. terapevta, psykiátra, psykologa, doaibmaterapevta, psykiátralaš buohccedivššár). Áššehasat sáhttet maid ohcalit IPS-bargoválbmemii iešráđálaččat.

10. Viggamuš oažžut barggu rabas bargomárkaniin: Psykiátralaš dikšooassebealli, masa IPS-bargoválbmejeaddjit leat čatnašuvvan, ovddida buot áššehasaid barggu oažžuma rabas bargomárkaniin iešguđetlágan doaibmavugiiguin. Jerrojuvvo

1= Bargoválbmejeaddjiid áššehasvástideaddjiin dahje eará ámmáthárjeheaddjiin lea virggálaš linnjen muhtun áššehasaid eret ráddjemis, mii vuodduuvvá váilevaš bargoválmmašvuhtii (mii laktása omd. gárrenávdnasiid geavaheapmái, veahkaválddálaš láhttemii mannanáiggis, vuollegaš doaibmanávccaide, jna).

2= Stuorámus oassi áššehasain ii beasa bargoválbmemii dan dihte, go árvoštallojuvvo ahte sis leat váilevaš bargoválmmašvuođat (omd. gárrenávdnasiid geavaheapmi, veahkaválddálaš láhtten mannanáiggis, vuollegaš doaibmanávccat, jna).

3= Oassi áššehasain ii beasa bargoválbmemii dan dihte, go árvoštallojuvvo ahte sis leat váilevaš bargoválmmašvuođat (omd. gárrenávdnasiid geavaheapmi, veahkaválddálaš láhtten mannanáiggis, vuollegaš doaibmanávccat, jna).

4= Ii leat virggálaš dahje eahpevirggálaš duođaštus eret ráddjemis. Dušše olbmot, geat barget dihto rollain (omd. doaktárat) sáhttet dahkat čujuhemiid IPS-bargoválbmemii. Go okta bargogaskavuohka nohká, bargoválbmejeaddjit fáallet veahki ođđa barggu gávdnamis fuolakeahtta barggu nohkama sivas ja olbmo bargogaskavuohaid mearis.

5= Buot áššehasat, geat leat beroštuvvan bargamis, besset bargoválbmemii. Psykiátralaš divššu áššedovdit dorjot áššehasaid árvoštallat dan sáhttetgo sii bargat. Olbmot, geat leat sierra rollain, sáhttet bargat ja barget čujuhemiid IPS-bargoválbmemii (omd. terapevta, psykiátra, psykologa, doaibmaterapevta, psykiátralaš buohccedivššár). Áššehasat sáhttet maid ohcalit IPS-bargoválbmemii iešráđálaččat. Go okta bargogaskavuohka nohká, bargoválbmejeaddjit fáallet veahki ođđa barggu gávdnamis fuolakeahtta barggu nohkama sivas ja olbmo bargogaskavuohaid mearis.

1 = Nolla dahje okta čoavddarolla dievvá.

2= Guokte čoavddarolla divvet.

3= Golbma čoavddarolla divvet.

buohkaid beroštumis bargamii, geat bohtet dikšooassebeali bálvalusaide. Dikšooassebeali kantuvrrain leat čálalaš materiálat barggu oažžumis ja bargoválbmemis (omd. plakáhtat, diehtogihppagat). Áššehasaide fállat vejolašvuodaid juohkit bargui gullelaš vásáhusaid eará áššehasaiguin ja bargoveagain. Rabas bargomárkaniin barggu ožžon olbmuid oassi buot dikšooassebeali áššehasain mihtiduvvo unnimustá juohke njealjádasjagi ja diehtu bohtosiin juhkkjuuvvo njunnošiidda ja bargovehkii.

4= Njeallje čoavddarolla divvet.

5= Vihtta čoavddarolla divvet.

Vihitta guovddáš doaibmavuogi, maiguin ovddidit dikšooassebeali áššehasaid barggu gávdnama rabas bargomárkaniin, leat:

- Jerrojuvvo buohkaid beroštumis bargamii, geat bohtet dikšooassebeali bálvalusaide.
- Áššehasa beroštumis bargamii jearrat ja beaivádit jeavddalaččat áššehasaid árvoštallamiidda ja dikšoplánaide.
- Dikšooassebeali feaskáris ja vuordinlanjain leat oidnosis čálalaš materiálat barggu oažžumis ja bargoválbmemis (omd. diehtogihppagat, diehtujuohkintávvalat, plakáhtat).
- Dikšooassebeali áššehasaide fállat gaskaomiid juohkit bargui gullelaš vásáhusaid eará áššehasaiguin ja bargoveagain unnimustá guktii jagis (omd. olles bargovehkii ja áššehasgoddái oaivilduvvon barggu oažžuma ovdanbukti dáhpáhusain, bargoveaga skuvlejumiin, veardásašdoarjjajoavkkuin, doaibmi ođasreivves, áššehasjoavkkuide bovdejuvvon hálliid válljemis, jna).
- Mihtidit rabas bargomárkaniin barggu ožžon olbmuid oasi buot dikšooassebeali áššehasain unnimustá juohke njealjádasjagi ja juohkit dieđu bohtosiin njunnošiidda ja bargovehkii.

11. Njunnošiid doarjja dorjojuvvon barggu oažžuma IPS-bargoválbmemii: Dorjojuvvon barggu oažžuma IPS-bargoválbmema ollašuhttimis ja joatkašuvvamis lea daid organisašuvnnaid njunnošiid doarjja ja čatnašupmi, geat leat mielde.

1 = Okta kriteara dievvá.

2= Guokte kriteara divvet.

3= Golbma kriteara divvet.

4= Njeallje kriteara divvet.

5= Vihta kriteara divvet.

Vihtta kriteara njunnošiid doarjagii leat:

- Daid organisašuvnnaid njunnošat, geat leat mielde, čujuhit máhtu IPS-bargoválbmema vuodđoprinsihpain.
- Oassin organisašuvnnaid kvalitehtasihkkarastima proseassa dahkkojuvvo dili árvvoštallan IPS-bargoválbmema bálvalusas, dahje dan oasis, unnimustá jahkebeali gaskkaid daid kvalitehtakritearaid vuodul, dassážiigo olahit alla metodalaš dárkilvuoda (unnimustá 100 čuoggá dain kvalitehtakritearain). Dán maŋŋá dilálašvuodaárvvoštallan dahkkojuvvo unnimustá oktii jagis. Kvalitehtakritearaboađus geavahuvvo bargoválbmema ollašuhttima ja joatkašuvvama buorideapmái.
- Goittotge okta dakkár olmmoš, guhte gullá daid organisašuvnnaid njunnošiid daid leat mielde, oassálastá aktiivvalaččat IPS-bálvalusa stivrenjoavkku čoahkkimiidda. Čoahkkimiid ordnet unnimustá jahkebeliid gaskkaid alla metodalaš dárkilvuoda olahan bálvalusain (unnimustá 100 čuoggá dain kvalitehtakritearain) ja juohke njealjadasjagi dain bálvalusain, mat eai leat vel olahan alla metodalaš dárkilvuoda. Stivrenjoavkkus leat mánggabealagit čanusjoavkkuid ovddasteaddjit ja joavkku bargguide gullet kvalitehta, doaibmanmálla čađaheami ja bálvalusa ollašuhttima čuovvun. Stivrenjoavku ráhkada čálalaš doaibmaplánaid, maid ulbmilin lea metodalaš dárkilvuoda ja kvalitehta bálvalusaid ovddideapmi dahje bajásdoallan.

- Daid organisašuvnnaid njunnošat, geat leat mielde, addet dieđu mo IPS-bargoválbmen doarju organisašuvnnaid miššovna. Njunnošat ovdanbuktet olles organisašuvna bargovehkii, bargoválbmemii ja/dahje rabas bargomárkaniin barggu oažžumii meroštallojuvvon čielga ja dárkilis mihttomeriid vuosttas jahkebeali siste bálvalusa álgimis ja dán maŋŋá unnimustá jahkásaččat (omd. IPS-bargoválbmema kick-off -dáh páhusas, olles bargoveaga čoahkkimiin, ođasreivves). Dát bargu ii mearriduvvo hovdengotti olggobeale olbmo bargun.
- Joavkku jođiheaddjit juhket iežaset organisašuvna njunnošiidda dieđu das, mii eastá ja mii dahká vejolažžan doaibmamálla lihkostuvvama unnimustá juohke jahkebeali gaskkaid. Njunnošat veahkehit joavkku jođiheaddjiid earuhit ja ollašuttit čovdosiid eastagiidda.

BÁLVALUSA SISDOALLU

12. Ekonomalaš ovdduid guoski rávven: Buot áššehasaid veahkehit oažžut viiddes ja persovnnalaš ovdorávvema ovdal ođđa barggu álggaheami. Áššehasaide fállujuvvo veahkki maid gv. rávvemii beassamis bargama áigge, dallego áššehas lea dahkamin mearrádusaid, mat gusket bargoáiggi ja bálkkámáksima rievdadusaid. Rávven gokčá viidát ovdduid ja doarjagiid, maid iešguđet oassebealit leat miedihan. Áššehas oažžu maid doarjaga boađuid almmuheapmái virgeoapmahaččaide.

1= Eanaš áššehasaid buohta ovdduid guoski rávven ii leat ollenge dahje álkit oažžumis.

2= Bargoválbmejeaddji addá áššehassii oassebeali oktavuodadieđuid, guhte fállá ovdorávvema.

3= Bargoválbmejeaddji manná juohke áššehasain čađa olgguldusat bargama váikkhusaid ovdduide.

4= Ovdal bargama álgima bargoválbmejeaddji sihkkarastá, ahte áššehas oažžu viiddes ja persovnnalaš ovdorávvema dasa oahppan bargis.

5= Ovdal bargama álgima bargoválbmejeaddji sihkkarastá, ahte áššehas oažžu viiddes ja persovnnalaš ovdorávvema dasa oahppan bargis. Áššehas stivrejuvvo ovdorávvemii maddái dalle, go son lea dahkamin bargoáiggi ja bálkkámáksima rievdadusaide laktáseaddji mearrádusaid. Áššehas oažžu doarjaga boađuid almmuheapmái rivttes virgeoapmahažžii.

13. Mielladearvvašvuoda hehttehusain muitaleapmi

bargosajis: Bargoválbmejeaddjit veahkehit áššehasaid árvoštallat, makkár dieđuid iežas doaibmanávccaid birra bargosajis gánneha juohkit.

1= Oktage kriteara ii dieva.

2= Okta kriteara dievvá.

3= Guokte kriteara divvet.

4= Golbma kriteara divvet.

5= Njeallje kriteara divvet.

Njeallje kriteara mielladearvvašvuoda hehttehusain muitaleapmái bargosajis leat:

- Bargoválbmema oažžun ii eaktut áššehasaid muitalit mielladearvvašvuoda hehttehusain bargosajis.
- Ovdalgo áššehas muitala mielladearvvašvuoda hehttehusain bargosajis, bargoválbmejeaddji fállá ságastallama ovttas suinna muitaleami vejolaš buriin ja fuones beliin. Bargoválbmejeaddji govvida, mo buohcuvuođas muitaleapmi čatnašuvvá heivehemiid bivdimii bargosajis, ja čielggada, makkár rolla válbmejeaddjis lea bargoaddiin oktavuoda doallama dáfus.
- Bargoválbmejeaddji sagastallá áššehasain detálgaid mielde das, makkár diehtu bargosajis addojuvvo (omd. ahte olmmoš lea psykiátralaš divššus, ahte sus lea mielladearvvašvuodahehttehus, ahte son gillá átestusas, ahte son lea leamaš barggu haga juo muhtun áigge jna). Válbmejeaddji fállá maiddái ovdamearkkaid das, mo ášši sáhtta bargosajis ovdanbuktit.
- Bargoválbmejeaddji sagastallá bargosajis juhkkovuvvon dieđus mángga deaivvadangearddi áigge (omd. jos áššehas ii leat ožžon barggu guovtti mánotbaji maŋŋá dahje jos áššehas muitala, ahte lea deaivan hástalusaid barggus).

14. Bistevas̄ ámmátlaš árvoštallan, mii vuodđuduvvá bargui: Ámmátlaš álgoárvoštallan hábmejuvvo vuosttas guovtti dahje golmma áššehasdeavvadeami áigge, nu ahte deavdit ámmátlaš profiila skovi. Profiila sisttisoallá dieđuid karriearaplánain ja -ulbmiliin, áššiin mat beroštahttet, givrodagain, skuvlejumis, bargovásáhusas, ovdduin, jna. Áššehasa dieđut beaiváduvvojit juohke ođđa bargovásáhusa mielde ja čohkkejuvvojit oktii, vai daid gávdná álkit. Doaimmas deattuhit váttisvuodaid čoavdima ja geavahit buorin bargobirrasa govttolaš vuogáidahttima ja nuppástahttima. Ávžžuhuvvon diehtogáldut reahkkájit áššehasa lassin psykiátralaš dikšojovkui ja jos áššehas addá lobi, de maiddá bearašlahtuide ja ovddeš bargoaddiide.

1= Ámmátlaš árvoštallan ollašuhtto dušše ovdal bargui álgima ja das deaddu lea standardiserejuvvon geahččalemiin ja/dahje bargogeahččalemiin.

2= Ámmátlaš árvoštallan ollašuhtto nu, ahte árvoštallo áššehasaid válmmašvuodát rabas bargomárkaniin bargamii, nu ahte stivret áššehasaid vuos omd. bargodoibmii, eaktodáhtolašbargui dahje bargui mii lea várrejuvvon olbmuide, geain lea oassebargonákca.

3= Bargoválbmejeaddjit veahkehit olbmuid oažžut barggu njuolga rabas bargomárkaniin, muhto eai goittotge vuhtiiváldde systemáhtalaččat áššiid, mat beroštahttet áššehasa dahje su vásáhusaid, givrodagain, jna. Válbmejeaddjit eai maiddá rutiinnalaččat analysere bargogaskavuodaid nohkama dahje barggus deaividuvvon hástalusaid, vai dain sáhtášii oahppat.

4= Ámmátlaš álgoárvoštallan hábmejuvvo 2 – 3 deavvadeami áigge, goas áššiid mat beroštahttet áššehasa ja su givrodagain dárkkodit. Bargoválbmejeaddjit dorjot áššehasaid oahppat juohke bargovásáhusas. Sii barget maiddá ovttasbarggu psykiátralaš dikšojovkkuin analyserema dihte bargogaskavuoda nohkama, hástalusaid maid áššehas lea deaividan barggus ja barggus menestuvvama. Sii eai goittotge girje daid áššiid áššehasa dieđuide boahhtevuoda oahppun, DAHJE áššehasa dieđut eai čohkkejuvvo oktii iige daid gávna álkit danin.

5= Ámmátlaš álgoárvoštallan hábmejuvvo 2 – 3 deavvadeami áigge ja diehtu girjejuvvo ámmátlaš profiila skovvá, mii sisttisoallá dieđuid áššehasa karriearaplánain ja -ulbmiliin, áššiin mat beroštahttet, givrodagain, skuvlejumis, bargovásáhusas, ovdduin, jna. Ámmátlaš profiilla skovvi geavahuvvo áššehassii heivvolaš barggaid ja bargobirrasiid earuheapmái. Áššehasa dieđut beaiváduvvojit juohke ođđa bargovásáhusa mielde ja čohkkejuvvojit oktii, vai daid gávdná álkit. Doaimmas deattuhit váttisvuodaid čoavdima ja geavahit buorin bargobirrasa govttolaš vuogáidahttima ja nuppástahttima. Ávžžuhuvvon diehtogáldut reahkkájit áššehasa lassin psykiátralaš dikšojovkui ja jos áššehas addá lobi, de maiddá bearašlahtuide ja ovddeš bargoaddiide. Bargoválbmejeaddjit veahkehit áššehasa oahppat juohke bargovásáhusas. Sii barget maiddá ovttasbarggu psykiátralaš dikšojovkkuin analyserema dihte bargogaskavuoda nohkama, hástalusaid maid áššehas lea deaividan barggus ja barggus menestuvvama.

15. Johtilis barggu ohcan rabas bargomárkaniin:

Ámmátlaš álgoárvoštallama ja vuosttas bargosaji, mii lea rabas bargomárkaniin, guoski deaivvadeapmi njunnálagaid bargoaddiin ollašuvvá 30 beavvi siste bálvalussii boahtimis, juogo áššehasa dahje bargoválbmejeaddji doaimmas.¹

16. Persovnnalaččat ollašuhhton barggu ohcan:

Bargoválbmejeaddjit huksejit oktavuodáid bargoaddiide vuolggasadjini bargomárkaniid (dahje ng. gárvves rabas bargosajiid) sajis áššit mat beroštahttet áššehasa ja su mielastumit (áššit, main olmmoš návddaša ja su persovnnalaš ulbmilat) ja dárbbut (persovnnalaš vásáhus, doaibmanákca, dávdamearkagovva, dearvvašvuhta, jna). Bargoválbmejeaddjit ráhkadit ovttas áššehasaiguin persovnnalaš barggu ohcan plánaid, mat beaiváduvvojit ámmátlaš profiila sisttisoalli dieđuiguin ja bargui ja skuvlejupmái laktáseaddji ođđa vásáhusaiguin.

1= Vuosttasdeavvadeapmi njunnálagaid bargoaddiin ollašuvvá juogo áššehasa dahje bargoválbmejeaddji doaimmas gaskamearalaččat 271 beavvi dahje guhkit áiggi manjá (< 9 mb) bálvalussii boahtimis.

2= Vuosttasdeavvadeapmi njunnálagaid bargoaddiin ollašuvvá juogo áššehasa dahje bargoválbmejeaddji doaimmas gaskamearalaččat 151 – 270 beavvi manjá (5 - 9 mb) bálvalussii boahtimis.

3= Vuosttasdeavvadeapmi njunnálagaid bargoaddiin ollašuvvá juogo áššehasa dahje bargoválbmejeaddji doaimmas gaskamearalaččat 61 – 150 beavvi manjá (2 - 5 mb) bálvalussii boahtimis.

4= Vuosttasdeavvadeapmi njunnálagaid bargoaddiin ollašuvvá juogo áššehasa dahje bargoválbmejeaddji doaimmas gaskamearalaččat 31 – 60 beavvi manjá (1 - 2 mb) bálvalussii boahtimis.

5= Vuosttasdeavvadeapmi njunnálagaid bargoaddiin ollašuvvá juogo áššehasa dahje bargoválbmejeaddji doaimmas gaskamearalaččat 30 beavvi siste (1 mb) bálvalussii boahtimis. Bálvalusas čuovvut oktavuodáváldimiid bargoaddái.

1= Unnit go 25 % bargoválbmejeaddjiid oktavuodáváldimiin bargoaddiide vuodđuduvvet áššiide, mat beroštahttet áššehasa ja su mielastumiide, givrodagaide, dávdamearkkaide jna, eambbo go bargosajiide mat fálljuvvojit.

2= Unnit go 25 – 49 % bargoválbmejeaddjiid oktavuodáváldimiin bargoaddiide vuodđuduvvet áššiide, mat beroštahttet áššehasa ja su mielastumiide, givrodagaide, dávdamearkkaide jna, eambbo go bargosajiide mat fálljuvvojit.

3= Unnit go 50 – 74 % bargoválbmejeaddjiid oktavuodáváldimiin bargoaddiide vuodđuduvvet áššiide, mat beroštahttet áššehasa ja su mielastumiide, givrodagaide, dávdamearkkaide jna, eambbo go bargosajiide, mat fálljuvvojit.

4= Unnit go 75 – 89 % bargoválbmejeaddjiid oktavuodáváldimiin bargoaddiide vuodđuduvvet áššiide, mat beroštahttet áššehasa ja su mielastumiide, givrodagaide, dávdamearkkaide jna, eambbo go bargosajiide, mat fálljuvvojit. Lassin oktavuodáváldimat leat linnjás áššehasaid áigeguovdilis bargoohcanplánaiguin.

5= 90 – 100 % bargoválbmejeaddjiid oktavuodáváldimiin bargoaddiide vuodđuduvvet áššiide, mat beroštahttet áššehasa ja su mielastumiide, givrodagaide,

---

¹ Rehkenastjuvvo mediána – geahča árvoštallanrávvaga.

dávdamearkaide ja ovddit bargogaskavuodain ohppojuvvon áššiide jna, eambo go bargosajiide mat leat. Lassin oktavuodáváldimat leat linnjás áššehasaid áigejuovdilis bargoochcanplánaiguin. Jos áššehasa barggu oazžun guhkku, sáhtta bargoválbmejeaddji addit dieđuid maiddái eará vejolašvuodain, mat dorjot barggu oazžuma, dego eaktodáhtolašbarggus.

17. Gaskavuoda huksen bargoadiide (gárvves ja ođđa bargguid gárten ja dain ráđđádallan) - Deahtta

gaskavuodta bargoadiide: Juohke bargoválbmejeaddji deaivvada vahkkosaččat goittotge 6 geardde njunnálagaid barggu ohcci áššehasaidisguin barggu oazžuma ovddideapmin. Deaivvadeamit rehkenastojuvvojit maiddái dalle, go bargoválbmejeaddji deaivá bargoadi dávjjitgo oktii vahkus ja fuolakeahtta das, leago áššehas báikki alde vai ii. Bargoválbmejeaddjit geavahit vahkkosaš čuovvundokumeantta girjen dihte deaivvadeamiid bargoadiin. Fuom: Dás vuhtiiváldit dušše deaivvadeamiid mat gusket áššehasaid, geat ohcet barggu.

18. Gaskavuoda huksen bargoadiide (gárvves ja ođđa bargguid gárten ja dain ráđđádallan) -

Bargoadioktavuodaid kvalitehta:

Bargoválbmejeaddjit huksejit oktavuoda bargoadiide, nu ahte deivet mángii sin persovnnalaččat. Deaivvadeamiid ulbmilin lea bargoadiid dárbbuid ádden, dieđu sirdin das, maid bargoválbmen fállá bargoadái ja bargoadái

1= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoadiid gaskamearalaččat hárvvibut go 2 geardde vahkus.

2= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoadiid 2 geardde vahkus, DAHJE Bargoválbmejeaddjiin ii leat čuovvunmetoda.

3= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoadiid gaskamearalaččat 4 geardde vahkus ja geavahit čuovvunskoviid, maid joavkku jodiheaddji manná mánnosaččat čađa.

4= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoadiid gaskamearalaččat 5 geardde vahkus ja geavahit čuovvunskoviid, maid joavkku jodiheaddji manná vahkkosaččat čađa.

5= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoadiid gaskamearalaččat 6 geardde vahkus. Dahje jos bargoválbmejeaddjis leat unnit go 3 barggu ohcci áššehasa (omd. ođđa bálvalusa álggedettiin), vástida vahkkosaš bargoadideaivvadeamiid mearri unnimustá 2 geardde barggu ohcci áššehasaid meari (omd. jos barggu ohcci áššehasat leat guokte, deaivá válbmejeaddji 2 x 2 dahje 4 geardde bargoadiid vahkus). Joavkku jodiheaddji manná vahkkosaččat čađa čuovvunskoviid, maid bargoválbmejeaddjit geavahit.

1= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoadiid dušše áššehasaidis bargoochcamušaid guođđima oktavuodas, DAHJE Bargoválbmejeaddjit leat hárvve oktavuodas bargoadiide.

2= Bargoválbmejeaddjit leat oktavuodas bargoadiide jearran dihte rabas bargosajiin ja juhket de dieđu áššehasaide.

3= Bargoválbmejeaddjit váldet oktavuoda almmuhuvvon bargosajiid bargoadiide nu, ahte ovdanbuktet iežasaset, govvidit bargoválbmema bálvalusa ja bivdet bargoadiid jearahallat barggu ohcci áššehasaid.

heivvolaš barggu ohcci áššehasaid givrodagaid ovdanbuktin.

4= Bargoválbmejeaddjit deivet bargoaddiid persovnnalaččat fuolakeahhtá das, leatgo bargoaddit almmuhan rabas bargosajis, loktejit ovdan barggu ohcci áššehasaid nu, ahte deattuhit sin givrodagaid ja bivdet bargoaddiid jearahallat barggu ohcci áššehasaid.

5= Bargoválbmejeaddjit huksejit oktavuoda bargoaddiide, nu ahte deivet sin mángii persovnnalaččat. Deaivvademiid ulbmilin lea bargoaddiid dárbbuid ádden, dieđu sirdin das, maid bargoválbmen fállá bargoaddiide ja bargoaddiide heivvolaš barggu ohcci áššehasaid givrodagaid ovdanbuktin.

19. Bargguid mánggahámatvuohta:

Bargoválbmejeaddjit veahkehit áššehasaidis oažžut iešguđetlágan bargguid.²

1= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis oažžut iešguđetlágan bargguid vuollel 50 proseanttas dáhpáhusain.

2= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis oažžut iešguđetlágan bargguid 50 – 59 proseanttas dáhpáhusain.

3= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis oažžut iešguđetlágan bargguid 60 – 69 proseanttas dáhpáhusain.

4= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis oažžut iešguđetlágan bargguid 70 – 84 proseanttas dáhpáhusain.

5= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis oažžut iešguđetlágan bargguid 85 – 100 proseanttas dáhpáhusain.

20. Bargoaddiid mánggahámatvuohta:

Bargoválbmejeaddjit veahkehit áššehasaidis čuolbmat bargogaskavuodaide iešguđet bargoaddiiguin.³

1= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis čuolbmat bargogaskavuodaide iešguđet bargoaddiiguin vuollel 50 proseanttas dáhpáhusain.

2= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis čuolbmat bargogaskavuodaide iešguđet bargoaddiiguin 50 – 59 proseanttas dáhpáhusain.

3= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis čuolbmat bargogaskavuodaide iešguđet bargoaddiiguin 60 – 69 proseanttas dáhpáhusain.

---

² Vuhtii váldit eanemustá guokte seammalágan barggu – geahča árvoštallanrávvaga.

³ Vuhtii váldit eanemustá guokte seammalágan bargoaddi – geahča árvoštallanrávvaga.

4= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis čuolbmat bargogaskavuodáid iešguđet bargoaddiiguin 70 – 84 proseanttas dáhpáhusain.

5= Bargoválbmejeaddjit leat veahkehan áššehasaidis čuolbmat bargogaskavuodáid iešguđet bargoaddiiguin 85 – 100 proseanttas dáhpáhusain.

21. Bargu, mii lea rabas bargomárkaniin:

Bargoválbmejeaddjit gaskkustit áššehasaide rabas bargomárkaniid bargosajiid, mat leat mearreáigásaččaid sajis fásta. Barggus, mii lea rabas bargomárkaniin máksojuvvo unnimustá suorggi bargoeaktosoahpamuša mielde bálká, barggu sáhhtá gii beare ohcat, iige dat leat várrejuvvon olbmui gean doaibmanákca lea hedjonan. (Bargun, mii lea rabas bargomárkaniin rehkenasto maiddá sesonjábargu ja láigobargu dakkár bargoveahkafitnodagaid bokte, maid bokte ožžot barggu maiddá olbmot, geain ii leat hedjonan doaibmannákca).

22. Individuála doarjja, mii čuovvu čađa válbmema:

Áššehasat ožžot iešguđetlágan doarjaga barggus doaibmami, mii vuodđuduvvá gv. bargui, áššiide mat beroštahttet áššehasa, bargohistorjái, dárbbuide, jna. Áššehasat ožžot doarjaga mánggahámat joavkkus, masa bargoválbmejeaddji lassin gullet dikšojoavkku ovddasteaddjit ja bearašlahtut, ustibat ja bargoskihpárat (ng. lunddolaš doarjja). Bargoválbmejeaddjit fáallet doarjaga maiddá bargoaddiide (omd. dieđuid skuvlejumiin ja bargogovaid vuogáidathtimis). Bargoválbmejeaddjit fáallet áššehasaide veahki karriearain ovdáneapmái, omd. skuvlejumiin dahje

1= Bargoválbmejeaddjit gaskkustit áššehasaide fásta barggu, mii lea rabas bargomárkaniin vuollel 64 proseanttas dáhpáhusain, DAHJE Bargoválbmema bokte barggu ožžon áššehasat leat unnit go 10.

2= Bargoválbmejeaddjit gaskkustit áššehasaide fásta barggu, mii lea rabas bargomárkaniin 65 – 74 proseanttas dáhpáhusain.

3= Bargoválbmejeaddjit gaskkustit áššehasaide fásta barggu, mii lea rabas bargomárkaniin 75 – 84 proseanttas dáhpáhusain.

4= Bargoválbmejeaddjit gaskkustit áššehasaide fásta barggu, mii lea rabas bargomárkaniin 85 – 94 proseanttas dáhpáhusain.

5= Bargoválbmejeaddjit gaskkustit áššehasaide fásta barggu, mii lea rabas bargomárkaniin badjel 95 proseanttas dáhpáhusain.

1= Eanaš oassi áššehasain eai oaččo doarjaga bargama álggaheami maŋŋá.

2= Sullii bealli barggu ožžon áššehasain ožžot unnán doarjaga, man fáallet válđoáššis bargoválbmejeaddjit.

3= Eanaš oassi barggu ožžon áššehasain ožžot unnán doarjaga, man fáallet válđoáššis bargoválbmejeaddjit.

4= Áššehasat ožžot iešguđetlágan doarjaga barggus doaibmami, mii vuodđuduvvá gv. bargui, áššiide mat beroštahttet áššehasa, bargohistorjái, dárbbuide, jna. Bargoválbmejeaddjit fáallet doarjaga maiddá bargoaddiide.

5= Áššehasat ožžot iešguđetlágan doarjaga barggus doaibmami, mii vuodđuduvvá gv. bargui, áššiide mat beroštahttet áššehasa, bargohistorjái, dárbbuide, jna. Bargoválbmejeaddjit fáallet doarjaga maiddá bargoaddiide (omd. dieđuid skuvlejumiin ja bargogovaid vuogáidathtimis). Bargoválbmejeaddjit veahkehit

áššehasaid sávaldagaid buorebut vástideaddji bargguide ja bargoghččosiidda sirdáseapmái.

23. Guhkkodaga dáfus ráddjemeahttun bálvalus: Bargoválbmejeaddjit deaivvadit njunnálagaid áššehasaid ovtta vahku siste ovdal barggu álgima, golmma beaivvi siste barggu álgimis, vahkkosaččat vuosttas mánotbaji áigge, ja gaskamearalaččat unnimustá juohke mánotbaji vuosttas jagi áigge dahje guhkitge áigge bissovaš barggu álggaheamis, áššehasa sávaldagaid mielde. Go áššehasa dilli lea stádis ja bargan lihkestuvvá bures, geahpeduvvo bargoválbmema doarjja cehkiid mielde. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda áššehassii golmma bargobeavvi siste das, go lea ožžon dieđu bargogaskavuoda nohkamis.

24. Lagasbirrasa bálvalusat: Bargoválbmejeaddjit fáallet bálvalusaid dego bargi čatnašuvvama doibmii, bargosajiid ohcama ja doarjaga, mii čuovvu čađa válbmema lagasbirrasis ja áššehassii lunddolaš birrasiin, dego áššehasaid ruovttuin, kafeas, girjerájus, jed.

áššehasaid sirdásit bargguide, mat vástidit buorebut áššehasaid sávaldagaid, man lassin sii veahkehit skuvlejumis beroštuvvan áššehasaid gávdnat heivvolaš oahpuid. Áššehasat ožžot dárbbu mielde deahttasut doarjaga.

1= Bargoválbmejeaddjit eai deaivvat áššehasaid njunnálagaid vuosttas mánotbaji maŋŋá barggu álggaheamis.

2= Bargoválbmejeaddjit deaivvadit unnit go beali barggu álggahan áššehasain unnimustá njealji mánotbaji maŋŋá barggu álggaheamis.

3= Bargoválbmejeaddjit deaivvadit unnimustá beali barggu álggahan áššehasain unnimustá njealji mánotbaji maŋŋá barggu álggaheamis.

4= Bargoválbmejeaddjit deaivvadit áššehasaid njunnálagaid vahkkosaččat vuosttas mánotbaji áigge barggu álggaheamis ja gaskamearalaččat unnimustá juohke mánotbaji vuosttas jagi áigge dahje guhkitge áigge bissovaš barggu álggaheamis, áššehasaid sávaldagaid mielde.

5= Bargoválbmejeaddjit deaivvadit njunnálagaid áššehasaid ovtta vahku siste ovdal barggu álgima, golmma beaivvi siste barggu álgimis, vahkkosaččat vuosttas mánotbaji áigge, ja gaskamearalaččat unnimustá juohke mánotbaji vuosttas jagi áigge dahje guhkitge áigge bissovaš barggu álggaheamis, áššehasa sávaldagaid mielde. Go áššehas lea joksan bissovaš bargogaskavuoda, geahpeduvvo bargoválbmema doarjja cehkiid mielde. Bargoválbmejeaddji váldá oktavuoda áššehassii golmma bargobeavvi siste das, go lea ožžon dieđu bargogaskavuoda nohkamis.

1= Bargoválbmejeaddjit geavahit 30 % bargoáiggis bargosaji olggobealde lagasbirrasis.

2= Bargoválbmejeaddjit geavahit 30 – 39 % bargoáiggis bargosaji olggobealde lagasbirrasis.

3= Bargoválbmejeaddjit geavahit 40 – 49 % bargoáiggis bargosaji olggobealde lagasbirrasis.

4= Bargoválbmejeaddjit geavahit 50 – 64 % bargoáiggis bargosaji olggobealde lagasbirrasis.

5= Bargoválbmejeaddjit geavahit unnimustá 65 % bargoáiggis bargosaji olggobealde lagasbirrasis.

25. Bargi oažžun čatnašuvvat doibmii aktiivvalaš ja iešráđálaš vuogi mielde: Bálválsa loahpaheapmi ii vuodđuduva áigeráddjehusaide iige dasa, ahte áššehas ii leat boahtán deaivvademiide. Bargoválbmejeaddji girje systemáhtalaččat viggamušaid oažžut oktavuoda deaivvademiin eret báhcán áššehasaide. Maiddái dikšooassebealli dahká dárbbu mielde álgagiid fáhtet daid áššehasaid, geaid lea váttis fáhtet ja dan dihte vai oažžut sin maiddái čatnašuvvat IPS-bargoválbmemii. Fitnat mánggii ruovttus dahje lagasbirrasis. Ollašuhttit bargoválbmejeaddjiid ja psykiátralaš dikšo- ja veajuiduhttinooassebeali oktasaš deaivvademiid dahje eará vugiin koordinerejuvvon deaivvademiid. Ráhkadit oktavuoda áššehasaid bearrašiidda, jos dat lea vejolaš ja vuogálaš. Heahtit álgagiid dahkama áššehasa guvlui go leat ožžon sihkkarvuoda das, ahte áššehas ii šat háliit bargat dahje son ii háliit joatkit bargoválbmemis.

1= Sáhtta čájehuvvot, ahte lea geavahuvvon eanemustá 2 doaibmavuogi hukset oktavuoda áššehasaide ja oažžut sin čatnašuvvat doibmii.

2= Sáhtta čájehuvvot, ahte lea geavahuvvon eanemustá 3 doaibmavuogi hukset oktavuoda áššehasaide ja oažžut sin čatnašuvvat doibmii.

3= Sáhtta čájehuvvot, ahte lea geavahuvvon eanemustá 4 doaibmavuogi hukset oktavuoda áššehasaide ja oažžut sin čatnašuvvat doibmii.

4= Sáhtta čájehuvvot, ahte lea geavahuvvon eanemustá 5 doaibmavuogi hukset oktavuoda áššehasaide ja oažžut sin čatnašuvvat doibmii.

5= Sáhtta čájehuvvot, ahte lea geavahuvvon buot 6 doaibmavuogi hukset oktavuoda áššehasaide ja oažžut sin čatnašuvvat doibmii. 1) Bálválsa loahpaheapmi ii vuodđuduva áigeráddjehusaide iige dasa, ahte áššehas ii leat boahtán deaivvademiide. 2) Girjet systemáhtalaččat viggamušaid oažžut oktavuoda deaivvademiin eret báhcán áššehasaide. 3) Maiddái dikšooassebealli dahká dárbbu mielde álgagiid fáhtet daid áššehasaid, geaid lea váttis fáhtet ja dan dihte vai oažžut sin maiddái čatnašuvvat IPS-bargoválbmemii. 4) Fitnat mánggii ruovttus dahje lagasbirrasis. 5) Ollašuhttit bargoválbmejeaddjiid ja psykiátralaš dikšo- ja veajuiduhttinooassebeali oktasaš deaivvademiid dahje eará vugiin koordinerejuvvon deaivvademiid. 6) Ráhkadit oktavuoda áššehasaid bearrašiidda, jos dat lea vejolaš ja vuogálaš.

DORJOJUVVON BARGGU OAŽŽUMA IPS-BARGOVÁLBMEMA KVALITEHTAKRITEARID ČUOKKESMEARIT

BÁLVALUSA BARGOVEAHKA		
1.	Áššehasmearri	Čuoggát:
2.	Deaddu bargoválbmemis	Čuoggát:
3.	Oppalaš bálvalus	Čuoggát:
BÁLVALUSA ORDZEN		
4.	Bargoválbmema ja psykiátralaš divššu oktii heiveheapmi ollašuvvá joavkobargama bokte	Čuoggát:
5.	Bálvalusaid oktii heiveheapmi ollašuvvá deahhta joavkobargama bokte	Čuoggát:
6.	Oktasaš áššehasat ja bargan guovddáš ovttasbargooassebelliiguin, geat dorjot áššehasa barggu oažžuma	Čuoggát:
7.	Bargoválbmema joavku	Čuoggát:
8.	Bargoválbmema joavku jodiheaddji rolla	Čuoggát:
9.	Bálvalusa rabasvuhta	Čuoggát:
10.	Viggamuš oažžut barggu rabas bargomárkaniin	Čuoggát:
11.	Njunnošiid doarjja dorjojuvvon barggu oažžuma IPS-bargoválbmemii	Čuoggát:
BÁLVALUSA SISDOALLU		
12.	Ekonomalaš ovdduid guoski rávven	Čuoggát:
13.	Mielladearvvašvuoda hehttehusain muitaleapmi bargosajis	Čuoggát:
14.	Bistevaš ámmátlaš árvoštallan, mii vuodđuduvvá bargui	Čuoggát:
15.	Johtilis barggu ohcan rabas bargomárkaniin	Čuoggát:
16.	Persovnnalaččat ollašuhhton barggu ohcan	Čuoggát:
17.	Gaskavuođa huksen bargoaddiide (gárvves ja ođđa bargguid gárten ja dain ráđđádallan) - <u>Deahhta gaskavuohta bargoaddiide</u>	Čuoggát:
18.	Gaskavuođa huksen bargoaddiide (gárvves ja ođđa bargguid gárten ja dain ráđđádallan) - <u>Bargoaddioktavuođaid kvalitehta</u>	Čuoggát:
19.	Bargguid mánggahámatvuhta	Čuoggát:
20.	Bargoaddiid mánggahámatvuhta	Čuoggát:
21.	Bargu, mii lea rabas bargomárkaniin	Čuoggát:
22.	Individuála doarjja, mii čuovvu čađa válbmema	Čuoggát:
23.	Guhkkodaga dáfus ráddjemeahtun bálvalus	Čuoggát:
24.	Lagasbirrasa bálvalusat	Čuoggát:
25.	Bargi oažžun čatnašuvvat doibmii aktiivvalaš ja iešráđálaš vuogi mielde	Čuoggát:
ČUOGGÁT OKTIIBUOT		

115 – 125	= Ovdamearkkalaš dássi
100 – 114	= Buorre dássi
74 – 99	= Govttolaš dássi
73 ja unnit	= Bálvalus ii leat dorjojuvvon barggu oažžun